

REZULTATI ANKETE UPCG

24.09.2008.god

Unija poslodavaca Crne Gore je u aprilu i maju 2008. godine realizovala anketu među crnogorskim privrednicima, s ciljem identifikovanja u kojoj mjeri rasprostranjenost korupcije utiče na poslovanje preduzeća. U anketi je uključeno 164 preduzeća, članova Unije poslodavaca Crne Gore, po metodi „slučajni uzorak“. Smatramo da je ovakav uzorak u potpunosti reprezentativan i da može poslužiti UPCG i najširoj javnosti za dalju analizu ove oblasti.

Prema Građansko-pravnoj Konvenciji o korupciji, korupcija je definisana kao traženje, nudenje, davanje ili primanje, direktno ili indirektno, mita ili neke druge protivpravne koristi ili stavljanje u izgled iste, koje remeti pravilno obavljanje bilo koje dužnosti ili ponašanje koje se traži od lica koje je primilo mito, protivpravnu korist, ili korist koja se u tom smislu stavlja u izgled.

Očigledno je da privatni sektor u ovoj oblasti ima značajnu ulogu, zajedno sa državnim organima i civilnim društvom. Koruptivne radnje mogu imati velike negativne posljedice za privatni sektor u smislu konkurentnosti, lakoće poslovanja i održivosti razvojnih napora.

Poslodavci u sve većem broju razumiju da kratkoročna maksimizacija profita kroz korupciju ne može da stvori vrijednost na dugi rok, jer korupcija ne predstavlja konkurentsku prednost. Snažne kompanije sagrađene su na vitalnom resursu – reputaciji. Kompanije koje uzimaju za ozbiljno etiku, usvajaju programe društvene odgovornosti i borbu protiv korupcije u praksi isto kao i teoretski, bolje posluju na dugi rok.

Glavni cilj jeste da se suzbijanje korupcije realizuje integrisanim naporima sa ostalim učesnicima u obliku kolektivne akcije. Smatramo da poslodavci treba da budu partner državi u suzbijanju korupcije, jer korupcija ima direktan uticaj na ekonomski rast, konkurenciju, investicije, troškove poslovanja.

Rasprostranjenost i karakter koruptivnih radnji u Crnoj Gori, iz perspektive poslodavaca, sagledani su u 8 pitanja, odgovori na koja omogućavaju

donošenje određenih zaključaka u odnosu na različite aspekte uzročno-posledične veze korupcije i poslovanja preduzeća u Crnoj Gori.

Cilj UPCG jeste definisanje oblasti u kojima je korupcija, po mišljenju privrednika, najviše rasprostranjena, kao i sagledavanje predloga mjera za njeno smanjivanje, odnosno suzbijanje.

Ujedno, ova Anketa može poslužiti i kao dopuna rezultatima anketa koje je UPCG već sprovela, a koje se tiču uticaja rada inspeksijskih i opštinskih organa na privrednu djelatnost, tačnije onaj njihov dio koji se odnosi na postojanje korupcije.

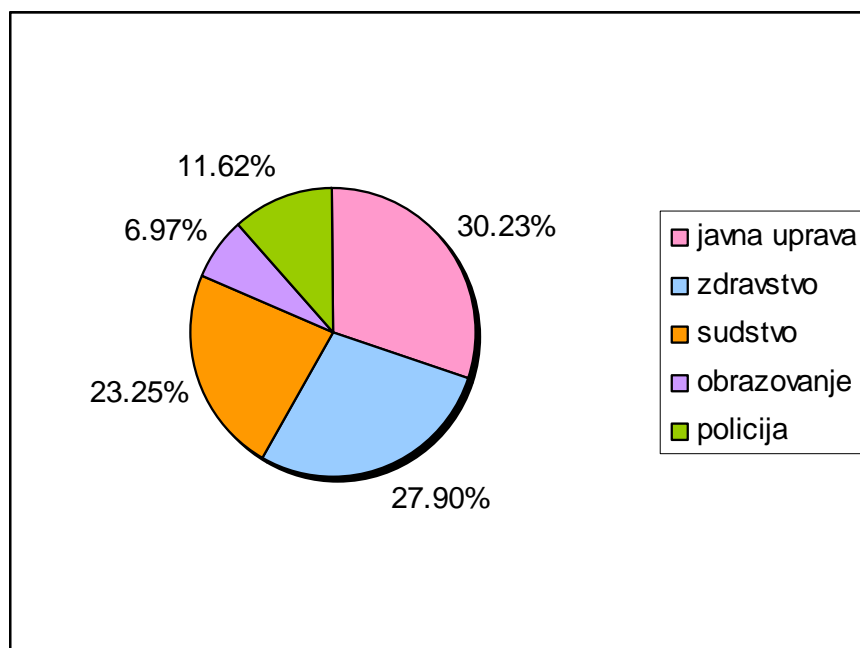
REZULTATI:

I – Prva dva pitanja ticala su se rasprostranjenosti korupcije u Crnoj Gori:

1. Oko 86% ispitanika smatra da u Crnoj Gori postoji korupcija, a oko 13% je odgovorilo sa „ne znam“. Indikativno, istovremeno zabrinjavajuće, jeste da na pitanje „Po Vašem mišljenju, da li u CG postoji korupcija?“, niko od respondenata nije odgovorio sa „ne“.

2. Što se tiče rasprostranjenosti korupcije, najveći broj respondenata smatra da je korupcija najzastupljenija u javnoj upravi – 30.23%, zatim u zdravstvu (27.9%) i sudstvu (23,25%), a da je najmanje ima u oblasti obrazovanja – 6.97%. (Chart 1)

Chart 1. Rasprostranjenost korupcije po društvenim sektorima

II – Naredna tri pitanja pokazuju na koji način poslodavci, ukoliko su bili svjedoci koruptivne radnje, reaguju na korupciju:

3. Oko 41% anketiranih odgovorili su da su bili svjedok koruptivne radnje.

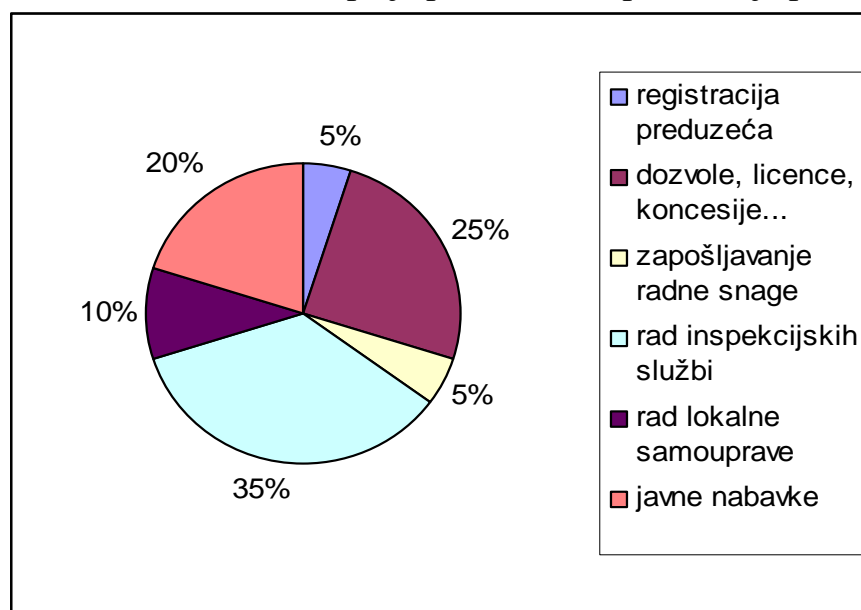
4. Međutim, niko od respondenata koji su se susrijetali sa korupcijom, nije je prijavio.

5. Razlozi za neprijavljivanje korupcije su različiti: vjerovanje da prijava neće imati nikakvog efekta; nepovjerenje u institucije, nadležne za borbu protiv korupcije; nezaštićenost od posledica prijavljivanja...

III – Sledeće pitanje odnosi se na prisutnost korupcije u različitim oblastima poslovanja preduzeća:

6. Najveći broj anketiranih odgovorili su da je korupcija najrasprostranjenija u oblasti rada inspeksijskih službi (35%), zatim u procedurama dobijanja dozvola, licenci, koncesija (25%) i javnim nabavkama (20%), a najmanje – po 5% - u procedurama registracije preduzeća i zapošljavanja/angažovanja radne snage. (Chart 2)

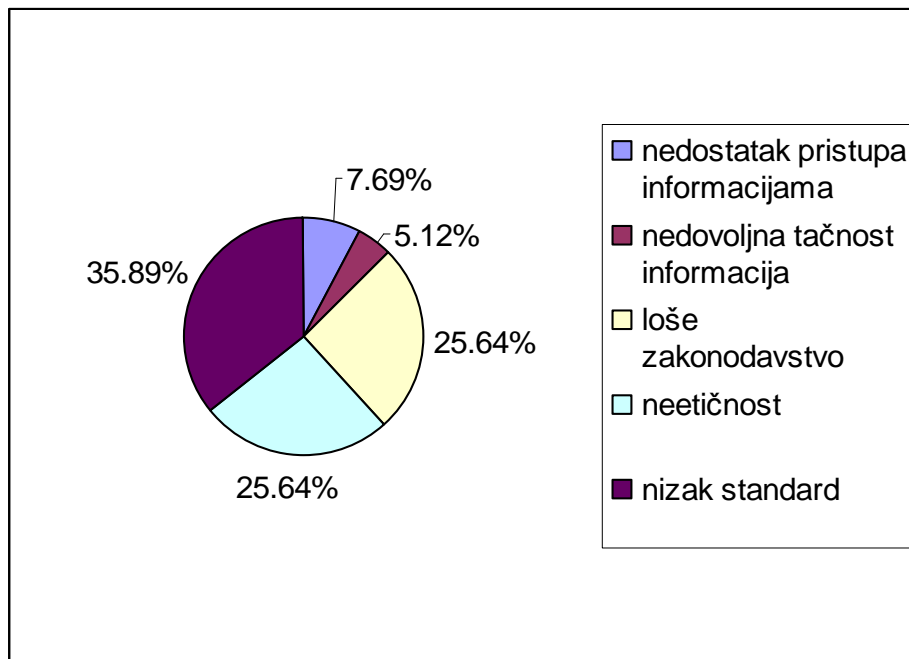
Chart 2. Prisutnost korupcije po oblastima poslovanja preduzeća

IV – Poslednja dva pitanja odnose se na uzroke postojanja korupcije iz poslodavačke perspektive, kao i predlog mjera za njeno suzbijanje:

7. Poslodavci smatraju da je najčešći uzrok za postojanje korupcije nizak standard (35.89%). Na drugom mjestu su loše zakonodavstvo i neetičnost (po 25.64%), dok kao najmanji razlog za korupciju poslodavci vide u nedostatku pristupa informacijama od javnog interesa – 7.69% i nedovoljnoj tačnosti/preciznosti informacija. (Chart 3.)

Chart 3. Najčešći uzroci korupcije iz perspektive poslodavaca

8. Najefikasnije mjere za suzbijanje/smanjenje korupcije, po mišljenju poslodavaca, su jasne sankcije i kazne (32.65%), zatim kvalitetno zakonodavstvo (22.44%) i kvalitetna anti-korupcijska strategija na nacionalnom nivou (16.32%), dok obrazovanje/podizanje svijesti o štetnosti i adekvatan monitoring primjene zakona (po 14.28%) vide kao mjere sa najmanjom efikasnošću za postizanje željenih rezultata. Takođe, treba reći da je većina poslodavaca bila sklona kombinovanju svih navedenih mehanizama u cilju cjelovite borbe protiv korupcije, na svim nivoima. (Chart 4)

Chart 4. Mjere za suzbijanje korupcije

